

8.10.2019

EOAK/4012/2019

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Päivi Pihlajisto

TYÖNHAKIJAN HAASTATTELU JA TYÖLLISTYMISSUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN

1 KANTELU

Kantelija arvosteli Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimisto) menettelyä. Kantelija kertoi tehneensä 25.5.2017 kantelun aktivointisuunnitelman tarkistuksesta ja määräaikaishaastatteluista, joita ei tehty asianmukaisella tavalla. Apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussa (EOAK/3581/2017) todettiin, ettei TE-toimisto ollut järjestänyt työnhakijan haastatteluja ja työllistymissuunnitelman tarkistamista julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain säännösten mukaisesti. Kantelija kertoi olleensa palkkatuetussa työssä vuoden. Työ päättyi 17.7.2018. Työn päätyttyä lainmukaisia haastatteluja ei ole järjestetty.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin TE-toimiston selvitys.

3 RATKAISU

3.1 TE-toimiston selvitys

Kantelijan palkkatuettu työ päättyi 17.7.2018. Tämän jälkeen kantelijan asiointi TE-toimistossa oli lähinnä todistusten toimittamista, kunnes kantelija 8.1.2019 haastateltiin puhelimitse ja samalla päivitettiin työllistymissuunnitelma. Kantelijan työllistymissuunnitelma päivitettiin uudelleen 30.1.2019 työnhakuvalmennuksen yhteydessä. TE-toimisto ei ollut keväällä 2019 kantelijaan yhteydessä. Tammikuun 2019 jälkeen kantelijan työllistymissuunnitelma päivitettiin seuraavan kerran aikavarauksessa 26.7.2019. Tämän jälkeen kantelijaan oltiin yhteydessä puhelimitse 11.9.2019. Puhelun yhteydessä kantelijalle annettiin tiedoksi muun muassa mahdollisuus työkokeiluun. Kantelijalle on tehty päätös työkokeilusta ajalle 1.10.–31.12.2019.

TE-toimiston mukaan kantelija on ollut työnhakijana TE-toimistossa jo 1990-luvun alusta lähtien ja hän on omatoimisesti ja aktiivisesti hakenut työtä ja muita työllistämistä edistäviä toimenpiteitä, mutta pysyvä työllistyminen ei ole valitettavasti onnistunut. TE-toimisto kertoi tukeneensa kantelijaa monipuolisin ja yksilöllisin palveluin, joihin lukeutuvat muun muassa ammatinvalinnanohjaus, työvoimakoulutus, kuntouttava työtoiminta, työkokeilu ja palkkatuella työllistäminen. Myös kantelijan mahdollisuuksia eläkkeelle pääsyyn on pyritty selvittämään. Asiakkuus ja yhteistyö kantelijan kanssa on sujunut TE-toimiston mukaan hyvin.

TE-toimisto totesi, ettei se ole tarkistanut eikä laatinut työllistymissuunnitelmaa kantelijalle syksyllä 2018 ja keväällä 2019 julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain säännösten mukaisesti. TE-toimiston mukaan se on pyrkinyt aktiivisesti panostamaan ja jakamaan resurssejaan siten, että se pystyy hoitamaan haastattelut ja laatimaan työllistymissuunnitelmat kaikkien asiakkaiden kohdalla lain vaatimusten mukaisesti, ja että vastaavaa laiminlyöntiä ei enää jatkossa tapahtuisi.

3.2 Asian arviointi

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (JTYPL, 916/2012) 2 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan työ- ja elinkeinoviranomainen järjestää työnhakijalle ensimmäisen haastattelun kahden viikon kuluessa työnhaun alkamisesta, jollei se työnhakijan tilanne huomioon ottaen ole ilmeisen tarpeetonta.

Vuoden 2017 alussa muuttuneen 4 §:n 2 momentin mukaan työ- ja elinkeinoviranomaisen tulee varata työnhakijalle tilaisuus myöhempiin haastatteluihin määräajoin työnhakijan palvelutarpeen mukaisesti. Työttömän työnhakijan haastattelu tulee kuitenkin aina järjestää työttömyyden jatkuttua yhdenjaksoisesti kolmen kuukauden ajan ja sen jälkeen aina kolmen kuukauden yhdenjaksoisen työttömyyden jälkeen. JTYPL:n 2 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan ensimmäisessä työnhakijan haastattelussa muun muassa tarkistetaan ja täydennetään työnhakutiedot, arvioidaan palvelutarve ja laaditaan työllistymissuunnitelma. Myöhemmissä haastatteluissa arvioidaan muun muassa työllistymissuunnitelman tai sitä korvaavan suunnitelman toteutumista sekä tarkistetaan suunnitelma.

JTYPL:n 2 luvun 4 §:n 2 momentin muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta (HE 209/2016 vp) todetaan, että työnhakijan haastattelun järjestämisellä ja työllistymissuunnitelman tai sitä korvaavan suunnitelman tarkistamisella aina kolmen kuukauden yhdenjaksoisen työttömyyden välein pyritään jäsentämään ja tehostamaan työnhakijoiden palveluprosessia ja lyhentämään työttömyysjaksoja. Muutoksella edistetään myös työnhakijoiden saaman palvelun yhdenmukaisuutta eri työ- ja elinkeinotoimistoalueilla. Hallituksen esityksen 2 luvun 4 §:n 2 momenttia koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että momenttia muutetaan siten, että työttömän työnhakijan haastattelu tulee aina järjestää työttömyyden jatkuttua yhdenjaksoisesti kolmen kuukauden ajan ja sen jälkeen aina kolmen kuukauden yhdenjaksoisen työttömyyden jälkeen. Työ- ja elinkeinoviranomainen ei voi harkita, että haastattelun järjestäminen on tarpeetonta.

Saamani selvityksen perusteella katson, ettei TE-toimisto ole toiminut kantelijan haastattelujen ja työllistymissuunnitelman päivittämisessä JTYPL:n säännösten edellyttämällä tavalla.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen JTYPL:n säännösten vastaisesta menettelystä TE-toimiston tietoon. Koska apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja on jo aiemmassa 13.9.2017 antamassaan ratkaisussa (EOAK/3581/2017) todennut, että TE-toimisto on toiminut JTYPL:n säännösten vastaisesti laiminlyödessään tehdä kantelijalle työnhakijan haastattelut ja työllistymissuunnitelman päivittämisen säännösten edellyttämällä tavalla, kehotan TE-toimistoa kiinnittämään erityistä huomiota JTYPL:ssa olevien määräaikojen noudattamiseen. Totean lisäksi, että vakiintuneen laillisuusvalvontakäytännön mukaan rajallisia henkilöstöresursseja ei ole pidetty hyväksyttävänä syynä määräaikojen ylittymiseen. Tässä tarkoituksessa lähetän TE-toimistolle jäljennöksen päätöksestäni.

Lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni myös Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja työ- ja elinkeinoministeriölle.

Kantelu ei anna minulle aiheutta muihin toimenpiteisiin.